

Høringsnotat

Creo – forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon med om lag 9.000 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Blant disse finner vi utøvende musikere og artister, pedagoger, scenekunstnere, administrativt ansatte, musikkterapeuter, teknikere og andre yrkesutøvere som har inntekt fra kunstneriske og kulturelle virksomheter.

Creo – forbundet for kunst og kultur het tidligere Musikernes fellesorganisasjon (MFO).

Innledning

Regjeringen sitt forslag til kulturbudsjett er på omtrent 19,9 milliarder kroner. Den store økningen skyldes i hovedsak at NRK heretter skal finansieres over statsbudsjettet med en foreslått bevilgning på om lag 6,4 milliarder kroner. Unntar en denne posten er økningen på Kulturdepartementets budsjett på 850 millioner kroner. Det innebærer ifølge Regjeringen en økning på omtrent 6,7 % opp fra saldert budsjett for 2019. Trekker en fra beregnet lønnsvekst på 3,6% blir den reelle økningen på 3,1%.

Etter våre beregninger utgjør utgiftene til kulturformål i forslaget til statsbudsjett nå 0,904 prosent av totalbudsjettet. For inneværende år er tallet 0,899 prosent. Om mediepolitikken unntas blir tallene 0,859% for 2020 og 0,844% for inneværende år.

Styrk Norsk kulturfond

Regjeringen foreslår en samlet bevilgning på litt over en milliard kroner til Norsk kulturfond i 2020. Det er en økning på 26 millioner kroner, noe som tilsvarer en økning på 2,6 %. Men justert for lønns- og prisvekst utgjør det en realnedgang på omtrent en prosent. **Vi vil derfor oppfordre komiteen til å justere opp beløpet med 10 millioner kroner.**

Det har den siste tiden vært diskutert hva som skjer når de etablerte scenekunstkompaniene faller ut av dagens støtteordninger. Det ble ikke bevilget friske midler til fondet for å løse denne situasjonen. **Vi vil derfor oppfordre komiteen til å holde et våkent øye med disse i den kommende scenekunststrategien.**

Lønnsvekstmekanisme og nye stipendhjemler for Statens kunstnerstipend

Årets budsjettforslag inneholder en økning som gjør det mulig regulere stipendene i tråd med lønns og prisvekst. For å unngå at stipendene ennå en gang sakter akterut, bør Familie- og kulturkomiteen be Kulturdepartementet endre Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppjøret i staten. Dette må formuleres i forskriften slik at Stortinget likevel står fritt til å beslutte en høyere økning.

Regjeringen foreslår å etablere 32 nye arbeidsstipendhjemler og fem nye langvarige stipend for kunstnere, i tillegg til en økning på stipendstørrelsen med 3,2%. Flere stipender er svært positivt, **men det må sikres at hjemlene fordeles slik at ikke enkelte kunstnergrupper kommer uforholdsmessig dårlig ut.** Dette er ikke kunstnerstøtte, dette er kulturutvikling og investering i det framtidige kulturlivet i Norge.

Gjennom stipendene garanterer staten allerede for en del av kunstnerens inntekt i en periode. Stipendene utbetales som lønn, og det betales således også arbeidsgiveravgift. **Det er derfor nærliggende at det også skal være en tjenestepensjonsordning knyttet til stipendene.**

Mer til Balansekunst og LDO

Balansekunst får 2,3 millioner kroner til arbeidet for et mer likestilt og mangfoldig kunst- og kulturliv. Det er viktig, og et tydelig signal fra Kulturdepartementet om at metoo-kampanjene i kulturlivet har blitt lagt merke til. LDO har fått et utvidet ansvar, og myndighet til å behandle saker som omhandler seksuell trakassering. Det er vi tilfreds med, det samme gjelder forslaget om at veilednings- og hjelpetilbud til personer som utsettes for seksuell trakassering skal også styrkes og utvikles.

Institusjoner på stedet hvil, men nytt opera- og museumsbygg i Kristiansund

Bevilgningene til både nasjonale institusjoner og regionale/landsdelsinstitusjoner har økt med henholdsvis 2,9% og 2,55%. For de fleste orkestrene og teatrene er den reelle økningen likevel negativ, dette hovedsakelig på grunn av ABE-reformen. Dette på tross av at institusjonenes antall forestillinger, konserter, formidlingsaktivitet og publikumsbesøk har økt, både hjemme og på turné. For eksempel får Operaen en reell nedgang på 0,6%, mens Trondheim symfoniorkester må tåle en reell nedgang på omtrent en prosent. «Ostehøvelkuttene» vil nå også ramme flere ettersom Kulturdepartementet for 2020 legger til grunn de samme innsparingskravene for tilskuddsmottakere som for statlige virksomheter. **Vi vil derfor oppfordre komiteen om å reversere disse**

kuttene, og samtidig må denne komiteen be Kulturdepartementet gjennomføre en evaluering av ABE-reformens effekter i kulturinstitusjonene og kulturlivet.

Vi er dog svært glade for at Operaen i Kristiansund omsider gis midler til nytt hjem i egnede lokaler. Dette har vært et stort behov i en årrekke.

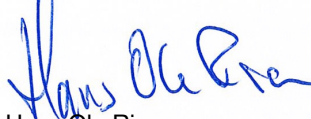
Regionreformen

Det ser heldigvis ut til at en helhetlig plan for mulige endringer av forvaltningsnivå for kulturinstitusjonene vil bli lagt fram for Stortinget. Endelig beslutning om konkrete oppgaveoverføringer og budsjettkonsekvenser vil legges frem for behandling i budsjettproposisjonene for 2021. At Stortinget både får, og tar, ansvar for dette mener vi er avgjørende for en god og forsvarlig nasjonal kulturpolitikk.

For lav kompensasjon for privatkopiering

Etter at ny åndsverklov ble vedtatt i fjor, ble to nye rettighetshavergrupper inkludert i privatkopieringsordningen. Selv om det er lagt opp til en svak økning av denne posten, er det heller ikke i år tatt høyde for at det nå er flere rettighetshavergrupper som midlene skal fordeles mellom. Konsekvensene av dette er at hver enkelt rettighetshaver får lavere vederlag enn tidligere. Vi mener at dette ikke tilfredsstillers åndsverklovens krav om rimelig vederlag, og vil be om at komiteen retter opp dette i sin budsjettbehandling. Ordningen må tilføres minst 15 millioner kroner for å reelt kompensere for utvidelsen.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading 'Hans Ole Rian'.

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur